

*Іваненко Валерія Сергіївна,
здобувач вищої освіти Миколаївського національного аграрного університету*

*Курепін Вячеслав Миколайович,
старший викладач кафедри методики професійного навчання
Миколаївського національного аграрного університету, кандидат економічних наук*

МІСЦЕВІ ОРГАНИ ВЛАДИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПОВНОВАЖЕННЯ ТА СПІВПРАЦЯ ВІЙСЬКОВИХ АДМІНІСТРАЦІЙ З ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Основні заходи захисту населення і територій щодо безпеки, захисту мешканців від ймовірних надзвичайних ситуацій реалізуються на рівні міських, селищних та сільських громад [1, с. 95]. З початку повномасштабного вторгнення російської армії на територію України діяльність місцевих органів влади спрямована на забезпечення дії Конституції та законів України, здійснення заходів правового режиму, оборони, цивільного захисту, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян.

На виконання Закону України «Про правовий режим воєнного стану» для здійснення керівництва у сфері забезпечення оборони, громадської безпеки і порядку утворюються військові адміністрації, начальниками яких стали голови державних адміністрацій. Для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки органам державної влади, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування надані особливі повноваження [2, с. 33]. Спрямування, координацію та контроль за діяльністю військових адміністрацій здійснює Генеральний штаб Збройних Сил України, а з інших питань - Кабінет Міністрів України у межах своїх повноважень.

Після введення воєнного стану низка експертів підвергла сумніву функціонування місцевого самоврядування в таких умовах. Навіть були рекомендації «розігнати» місцеву владу чи максимально обмежити їхню діяльність, мотивуючі такі рішення необхідністю дати відсіч ворогу і воєнним часом, недовістю і недієздатністю чинної системи роботи місцевого самоврядування.

Але практика роботи перших тижнів воєнного часу довела, що після перших сумбурних і поспішних рішень система влади запрацювала доволі успішно. Звичайно, управляти державою на місцях в умовах війни, коли окупант постійно наступає, а ситуація змінюється щогодини – значно складніше, чим у мирний час [3, с. 13]. Тому держава додатково регламентувала роботу місцевого самоврядування в країні, після чого місцеве самоврядування не створює проблем військовим, а й власними силами протистоїть окупантам.

Щоб ефективно протидіяти окупантам уряд країни формує військові адміністрації на основі обласних та районних державних адміністрацій, працівниками цих структур стають люди, що раніше працювали в державних адміністраціях мирного часу, військовослужбовці, представники правоохоронних органів та служб цивільного захисту. Військові адміністрації та органи місцевого самоврядування всіх рівнів співпрацюючи, одночасно виконують функції військових та державних органів влади. Вони мають додаткові завдання, пов'язані з втіленням заходів воєнного стану щодо запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану; у сфері соціально-економічного розвитку на відповідній території [4, с. 22] (ефективне використання природних, трудових і фінансових ресурсів; виконання робіт, необхідних для територіальної громади; встановлення тарифів на побутові, комунальні транспортні та інші послуги тощо); управління об'єктами житлово-комунального господарства побутового, торговельного обслуговування, транспорту і зв'язку, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад (забезпечення населення паливом, електроенергією, газом та іншими енергоносіями; вирішення питань водопостачання тощо); охорони та оборони на відповідній території тощо.

За останній час, мешканці територіальних громад все більше взаємодіють з місцевою владою [5, с. 50], бо вона найближче до них, це лише укріплює владу на місцях. Результати

роботи виборці, які залишилися на місцях, вимушені переселенці з окупованих територій та зон активних військових дій, бачать в першу чергу. Місцеве самоврядування не становить жодної небезпеки для країни, воно так само протистоїть окупанту.. Особливо це стосується міст, які найбільше страждають від агресії Росії проти України, де центральна влада навряд чи зможе перебрати на себе їхню роль і виконувати її так само ефективно. Ідея розпускати органи місцевого самоврядування, це безглузде рішення, яке неможливо виправдати жодним чином. Органи влади на місцях виконують надважливі функції, без яких держава існувати не зможе. Необхідно налагоджувати зв'язки і спільним фронтом бити ворога.

Значна роль органів місцевого самоврядування та її співпраця військовими адміністраціями в умовах воєнного стану щодо охорони та оборони територіальних громад очевидна. Відповідно до частини № 2 статті № 98 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», органи місцевого самоврядування і далі здійснюють повноваження, надані їм Конституцією України та іншими законами України. Влада на місцях сприяє діяльності військовому командуванню та військовим адміністраціям щодо забезпечення заходів, які необхідні для запровадження правового режиму воєнного стану на відповідній території та захисту безпеки населення.

Отже, консолідація зусилля місцевих органів влади, військових адміністрацій із громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами та організаціями, громадянами при підтримки державних органів допомагає здійснювати заходи правового режиму воєнного стану, оборони, цивільного захисту, громадської безпеки і порядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян. Наразі органи місцевого самоврядування, так само, як і Український народ, єдині як ніколи. А окремі приклади не порушують загального правила.

Література:

1. Курепін В. М., Курепін Д. В. Державне управління у сфері цивільного захисту та безпеки життєдіяльності в умовах реформування місцевого самоврядування та децентралізації влади. *Modern Economics*. 2020. № 19(2020). С. 94-100. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V19\(2020\)-16](https://doi.org/10.31521/modecon.V19(2020)-16).

2. Курепін В.М., Дунямалієва І.А. Підтримка аграріїв та проведення планової посівної компанії під час воєнного стану // Актуальні проблеми трудових відносин під час воєнного стану : тези доповідей здобувачів вищої освіти інженерно-енергетичного факультету та інших учасників освітнього процесу за результатами тематичного «круглого столу» на інженерно-енергетичному факультеті, м. Миколаїв, 27 квітня 2022 року. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 32-34.

3. Олюшинець А. П. Проблеми збереження миру й відведення загрози світової війни // Збереження планети - глобальні виклики, загрози, можливості на засадах результативного партнерства : тези доповідей тематичного круглого столу з питань екологічної безпеки до Всесвітнього Дня Землі - Earth Day, м. Миколаїв, 22 квітня 2022 року / Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 13-15. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11314>.

4. Костюк А.С. Бізнес у воєнний час: як змінилося законодавство // Актуальні проблеми трудових відносин під час воєнного стану : тези доповідей здобувачів вищої освіти інженерно-енергетичного факультету та інших учасників освітнього процесу за результатами тематичного «круглого столу» на інженерно-енергетичному факультеті, м. Миколаїв, 27 квітня 2022 року. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 21-24.

5. Курепін В.М. Актуальні питання реалізації державної політики у сфері цивільного захисту // Актуальні проблеми управління та адміністрування: теоретичні і практичні аспекти : матеріали VII Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції науковців та здобувачів вищої освіти, м. Кам'янець-Подільський, 6 травня 2022 р. – Кам'янець-Подільський : Зклад вищої освіти «Подільський державний університет», 2022. – С. 48 – 52.

Ігнатенко Олександр Семенович,
*професор кафедри транспортних технологій
Національного транспортного університету,
доктор технічних наук, професор*

Нога Софія Романівна,
*студентка 3-го курсу факультету транспортних та інформаційних технологій
Національного транспортного університету*

Манзуля Анастасія Андріївна,
*студентка 3-го курсу факультету транспортних та інформаційних технологій
Національного транспортного університету*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ В МІСТАХ УКРАЇНИ

Аспекти управління ринком транспортних послуг в Україні на муніципальному рівні відносяться до виключно важливих та потребують серйозного наукового супроводу, оскільки означений ринок є функціональною системою, на яку впливає значна кількість чинників. Це правові, економічні, соціальні та інші чинники, які змінюються за часом й у просторі і постійно взаємодіють між собою [1, с. 125].

Ринок транспортних послуг, як сфера соціально-економічного обміну між надавачами і споживачами послуг характеризується станом, структурою, тенденціями та динамікою розвитку і є складовою міського господарства, спрямованою на забезпечення потреб населення.

Аналіз свідчить, що на стан ринку транспортних послуг в містах загалом негативно впливають такі чинники, як:

- низький рівень платоспроможності окремих категорій населення;
- низька конкурентоспроможність комунальних транспортних підприємств у порівнянні з приватними;
- зниження керованості процесів надання транспортних послуг та пов'язане з цим зростання кількості порушень прав споживачів;
- нестача у транспортних підприємств достатніх коштів для розвитку, модернізації й технічного переоснащення та ін.

Процеси надання транспортних послуг, рівень їх організації може розглядатись у якості «лакмусового папірця», «забарвлення» якого визначає оцінку жителями міст ефективності роботи місцевих органів публічної влади й управління.

Дослідження свідчать, що за тенденціями та динамікою розвитку сучасне законодавство України щодо державного регулювання розвитку ринку транспортних послуг на муніципальному рівні характеризується певною упорядкованістю та перманентною конкретизацією. Зупинимось на характерних положеннях.

Так, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» [2] виконавчим органам сільських, селищних, міських рад надано повноваження, які стосуються розгляду проектів планів транспортних підприємств і організацій, які належать до комунальної власності, внесення до них зауважень і пропозицій, здійснення контролю за їх виконанням. Означені органи мають можливість здійснювати розміщення на договірних засадах замовлень на виконання транспортних послуг, необхідних для територіальної громади, на підприємствах, в установах та організаціях, що підпадає також під дію Закону України «Про публічні закупівлі» [3]. При цьому ставиться за мету забезпечення ефективного та прозорого здійснення таких закупівель, передбачено регулювання положень про забезпечення функціонування міського електричного транспорту, у тому числі метрополітену, та експлуатація його об'єктів для надання послуг з перевезення, а також надання послуг з перевезення пасажирів автобусами в